

Børne- og Undervisningsministeriet
Oktober 2020

Sags nr.: 20/14672

Høringsnotat
om
forslag til lov om ændring af lov om ændring af lov om institutioner for almen- og erhvervsrettede uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse (Mulighed for fastsættelse af lokale elevfordelingsregler)
(Udskydelser af solnedgangsklausul)

1. Indledning

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 24. juni 2020 til den 19. august 2020 været i høring hos 55 eksterne høringsspartter. Høringsudkastet har været offentliggjort på Høringsportalen.

Der er modtaget 18 høringssvar. 10 høringssvar indeholder bemærkninger til udkastet. En oversigt med angivelse af, hvem der har afgivet høringssvar, er vedlagt.

Det er alene de væsentligste punkter fra høringssvarene, der er medtaget i notatet.

2. Sammenfatning af ændringer i lovforslaget i forhold til høringsnotatet

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i lovforslaget.

Der er foretaget få redaktionelle og lovtekniske ændringer i lovforslaget.

3. Generelle bemærkninger

Høringsspartterne udtrykker opbakning til forslaget om at forlænge muligheden for at fastsætte lokale elevfordelingsregler. Samtidigt udtrykker flere, at der også er behov for en langsigtet løsning.

Danske Regioner anfører således, at den étårige forlængelse er utilstrækkelig i forhold til at løse de udfordringer, der er i forhold til uddannelsesdækning og elevfordeling. Det fremhæves, at regionerne tidligere har gjort det klart, at mulighederne i det nuværende lovgrundlag (nr. 1562/2019) ikke har været tilstrækkelige.

KL anfører, at søgemønsteret til landets gymnasier viser en tendens til, at udvalgte gymnasier er mere attraktive end andre. Nogle gymnasier har elevgrundlag til at oprette flere klasser, mens andre gymnasier har svære økonomiske rammer. Udbud af ungdomsuddannelser er et vigtigt parameter for at opretholde attraktive lokalsamfund i hele landet. Søgemønsteret skaber en risiko for dobbelt urbanisering. KL understreger behovet for at sikre bedre elevfordeling, der gør det muligt at drive attraktive gymnasier i hele landet. Der er derfor behov for en langsigtet løsning.

Også Danske Gymnasieelevers Sammenslutning ønsker at understrege, at det er vigtigt, at den lokale fastsættelse kun er en midlertidig løsning, inden man får vedtaget en ny model.

For GL er det væsentligt, at der tilføjes enkelte ændringer til de midlertidige regler, der vil understøtte formålet med de nuværende regler og understøtte de udsatte skoler, jf. nedenfor.

Gymnasiernes Bestyrelsesforening bakker op om udskydelsen, så aftalepartierne får mulighed for at drøfte en langsigtet og holdbar løsning vedr. fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser.

DI finder at det er vigtigt, at der er den fornødne tid til at fastsætte nye regler for elevfordeling, så der nås frem til en fornuftig og velgennemtænkt model.

Danske Private Skoler – grundskoler & gymnasier henviser til foreningens høringssvar over det oprindelige lovforslag (L 61/2019) vedr. elevfordeling på gymnasiale uddannelser, hvori foreningen argumenterer for og understreger vigtigheden i det forhold, at de private gymnasiale uddannelser ikke er omfattet af den foreslåede lovændring vedr. elevfordelingsregler.

Også Rådet for Etniske Minoriteter henviser til sit høringssvar over det oprindelige lovforslag (L 61/2019).

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Børne- og Undervisningsministeriet noterer sig, at der er opbakning til og forståelse for baggrunden bag lovforslaget.

Det skal bemærkes, at der med lovforslaget er tale om en midlertidig løsning for ét år. Lovforslaget har således alene til formål at udskyde den i lov nr. 1562 af 27. december 2019 fastsatte solnedgang med ét år.

Som det fremgår af aftalen af 19. juni 2020 om forlængelse af mulighed for lokale elevfordelingsregler ved fordeling af elever til de almengymnasiale uddannelser, så er partierne enige om at drøfte en langsigtet løsning vedr. fordeling af elever på de gymnasiale uddannelser. Det fremgår endvidere af aftalen, at drøftelserne indledes efter sommerferien 2020, så en eventuel aftale vil kunne have virkning fra skoleåret 2022/2023.

4. Bemærkninger til høringsudkastets enkelte dele

4.1. Lovens ikrafttræden

Danske Gymnasier ønsker, at loven træder i kraft hurtigst muligt og gerne før den 1. december 2020, samt at de bekendtgørelsesfastsatte tidsfrister ændres tilsvarende.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Børne- og Undervisningsministeriet anerkender, at tidsplanen for fordelingsudvalgene og regionsrådene vil blive stram. Børne- og Undervisningsministeriet er opmærksom på ønsket om hurtig ikrafttræden. Det vurderes, at en ikrafttræden den 1. december 2020 vil være det hurtigst mulige tidspunkt for ikrafttræden. For at lykkedes vil det derfor være meget hensigtsmæssigt, at fordelingsudvalgene forbereder sig i løbet af efteråret – dvs. parallelt med lovprocessen.

Ministeriet bemærker i den forbindelse, at udtræk af ansøgerdata fra Styrelsen for It- og Læring til regionerne efter anmodning fra regionerne vil kunne overføres direkte fra Styrelsen for It og Læring til regionerne. Det vil i den forbindelse naturligvis skulle sikres, at det sker på sikker vis, og at oplysningerne om ansøgertal er på et aggregeret niveau (statistisk data). I fordelingssituationen vil udtræk af fordelingsrelevante data (oplysninger afgrænset til kun at omfatte oplysninger om rele-

vante ansøgere, dvs. dem, der har søgt en institution, hvor der er flere ansøgere, end der er kapacitet til) kunne udleveres fra institutionerne til fordelingsudvalgene.

Det tilføjes, at fristerne for processen med fastsættelse af lokale regler for elevfordeling vil blive fastsat, så de afspejler, at denne lov træder i kraft den 1. december 2020, hvilket er en måned tidligere, end lov nr. 1562 af 27. december 2019 i sin tid gjorde.

4.2. Beregningsgrundlag

Danske Regioner vurderer, at regionernes merudgifter i forbindelse med opgavevaretagelsen nogenlunde svarer til det beløb, som staten har kompenseret regionerne via DUT. Danske Regioner tager derfor Børne- og Undervisningsministeriets beregningsgrundlag til efterretning, så regionerne over DUT-regnskabet kompenseres 1,8 millioner kroner.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Børne- og Undervisningsministeriet har noteret sig, at Danske Regioner har taget beregningsgrundlaget til efterretning.

5. Øvrige bemærkninger uden for lovforslagets ramme

5.1. Økonomiske udfordringer

GL anfører, at der de sidste to år er truffet beslutninger om skolernes kapacitet, som har store konsekvenser for en del af de selvejende taxameterstyrede institutioner og deres ansatte. Det er derfor væsentligt, at skoler, der bliver sat ned i kapacitet, som minimum bliver kompenseret økonomisk. Herudover bør det overvejes en overgangsordning for de skoler, der får kapacitetsloft.

5.2. Ventelister

GL opfordrer til, at ventelister helt overordnet ikke tillades. Ved særlige begrundede ønsker om skoleskift skal flytningen aftales mellem de to institutioners ledelser.

5.3. Fordelingsudvalg og høringsret

GL opfordrer til, at antallet af fordelingsudvalg sættes ned, at der skal sikres koordinering over regionsgrænser, og at regionerne bør have tydelige beføjelser, der går over regionsgrænserne. Det er væsentligt, at alle skoler, der bliver påvirket af et fordelingsudvalgs beslutninger, som minimum bliver hørt, så det kan tages med i regionernes indstillinger og ministerens endelige beslutning om kapacitetsloft.

5.4. Erhvervsgymnasiale uddannelser

GL anfører, at reglerne bør gælde for alle de gymnasiale uddannelser og ikke kun de almengymnasiale uddannelser stx og hf. Det nuværende forslag kan få utilsigtede konsekvenser i form af strategisk forskydning i søgemønstrene mod hhx og htx. Da forslaget kan være vanskeligt at få implementeret med kort varsel, bør det overvejes at give regionerne midlertidig kompetence til at beslutte, om der er erhvervsgymnasier, der ikke må øge deres optag ift. sidste år.

DI mener, at det også fremover alene bør være de almengymnasiale uddannelser, der er omfattet af centrale elevfordelingsregler. Udfordringerne med en afbalanceret elevsammensætning er primært et fænomen, der finder sted på udvalgte almengymnasiale uddannelser. Løsningerne skal

findes, der hvor udfordringerne konkret er. Derfor bør de erhvervsgymnasiale uddannelser ikke være omfattet af centrale elevfordelingsregler.

5.5. Elevernes stemmeret

Danske Gymnasieelevers Sammenslutning er kritiske overfor, at man ikke tildeler eleverne stemmeret, men kun giver dem en taleret. Det kræver konkret indflydelse på samme niveau med fordelingsudvalgets resterende medlemmer, hvis det skal have en reel demokratisk værdi at have eleverne siddende med ved bordet i fordelingsudvalget.

5.6. Trekantsrykninger

Danske Gymnasieelevers Sammenslutning finder, at der i forbindelse med, at det stadig er muligt at fastsætte elevfordelingsregler lokalt, bør åbnes op for muligheden for trekantsrykninger, da det vil kunne løse mange af de lokale udfordringer, der følger med det nuværende system.

5.7. Ny elevfordelingsmodel

DI finder det afgørende, at elevernes valg af gymnasieretning respekteres. Det gælder især for de erhvervsgymnasiale uddannelser, hvor elevernes valg af uddannelsesretning og institution hænger meget tæt sammen – og hvor elevens 2. prioritet ofte bliver det lokale almene gymnasium, hvis ikke den ønskede erhvervsgymnasiale uddannelse opnås. DI deltager meget gerne i dialog om en mere permanent udformning af reglerne om elevfordeling på de almen-gymnasiale uddannelser.

Danske Gymnasieelevers Sammenslutning bemærker, at alle løsninger på elevfordelingsområdet skal udarbejdes i samarbejde med eleverne, og når politikerne skal forhandle en ny model, skal det ske med inddragelse af eleverne.

Danske Regioner ser frem til at drøfte en langsigtet politisk løsning på området. En løsning, der tager højde for, at elevfordelingsproblematikken ikke er ens over hele landet, og at det derfor er vigtigt, at der bliver mulighed for at vælge mellem forskellige løsninger afhængigt af lokale behov.

Danske Gymnasier ønsker overordnet, at nye elevfordelingsregler både kan løse etniske problemstillinger og udkantsproblemstillinger. Foreningen forventer, at politiske drøftelser vil tage højde for dette.

Danske HF og VUC vil gerne benytte anledningen til at gøre opmærksom på, at det er helt afgørende, at de kommende politiske forhandlinger om elevfordeling på landets gymnasier også tager højde for den måde VUC som det parallelle uddannelsessystem fungerer på.

Børne- og Undervisningsministeriets bemærkninger:

Børne- og Undervisningsministeriet har noteret sig ønskerne til involvering i det kommende arbejde med langsigtet elevfordelingsmodel og forslagene til håndtering af udfordringer med elevfordeling.

De forskellige forslag under pkt. 5.1-5.7 ligger uden for rammerne af den politiske aftale af 19. juni 2020 om forlængelse af mulighed for lokale elevfordelingsregler ved fordeling af elever til de almen-gymnasiale uddannelser.

Høringssvarerne har derfor ikke givet anledning til justering af lovforslaget.